

Grundsætningen om Erstatning for uforskyldt Fængsling.

AF TROELS G. JØRGENSEN.

Fdg. 3. Juni 1796 om Rettens vedbørlige og hurtige Pleje foreskriver i § 35, at den underordnede Dommer, der har udvist Efterladenhed i Straffesagers Behandling, af Overdomstolen skal dømmes til at »erstatte det derved forvoldte Tab, eller Bekostning, af Varetægts- og Underholdspenge, med videre«. I Domme fra den Tid ses Dommere da ikke blot tilpligtede at godtgøre det Offentlige dets Udgifter ved uberettiget foretagne Fængslinger, men det paalægges dem ogsaa at yde de uforskyldt fængslede »Reparation« for Fængslingen. At den private Mand skulde kunne kræve Erstatning hos de offentlige Kasser for uberettiget Fængsling, savnedes der derimod ganske Hjemmel for. Tværtimod tog det Offentlige sig i vidt Omfang betalt for Fængslingsudgifterne, ikke blot naar Tiltalte kun havde opnaaet »Frisindelse for videre Tiltale« (en Afgørelsesmaade der blev forbudt ved Lov 3. April 1868 § 5), men saa snart det kunde siges, at den paagældende selv ved sit urigtige eller mistænkelige Forhold havde foranlediget Sagen, i hvilken Henseende man ialtfald oprindelig gik vidt. Først Lov Nr. 52 af 5. April 1888 § 8 fastslog som Betingelse for at paalægge den frifundne Straffesagens Omkostninger, at han helt eller delvis havde foraarsaget dem ved tilregneligt retstridigt Forhold.

Ved denne Lov af 1888 vedkendte Staten sig saa omsider et umiddelbart Erstatningsansvar for uforskyldte Fængslinger

under Straffesager. Dette lille Lovarbejde, der kun omhandler de anførte to Æmner, kom frem uden Forbindelse med andre processuelle Fornyelser og var vel kun motiveret ved Forslagsstilleren, Justitiarius og Landstingsmand N. F. Schlegels varme Interesse for Hovedæmnet, der havde været anmeldt af ham paa det 3. nordiske Juristmøde i 1878 og drøftet paa det 5. Møde i 1884. Principet fandt ingen Modstandere paa Rigsdagen, hvor Forslaget dog maatte gennem 3 Samlinger, idet det fik en nærmere Udformning og Udvidelse. Det klinger ganske naturreligt, naar Goos (Landstingstid. 1885-86 Sp. 354) lagde Vægt paa at betone, at der ikke forelaa en »Ret« men et »Billighedskrav«. Da det var givet, at der ikke bestod nogen positiv Ret til Erstatning, var Meningen hermed antagelig, at det paagældende Krav ikke var stærkere, end at det maatte finde sig i Begrænsninger af Hensigtsmæssighedshensyn. Saadanne Begrænsninger er da heller ikke udeblevne.

Den store Proceskommissions Forslag til Strafferetsplejen (af 1875) havde selvfølgelig ikke Bestemmelser af tilsvarende Indhold, men dette var heller ikke Tilfældet med den sidste Kommissions Forslag fra 1899. Først Regeringsforslaget fra 1906—07 indlemmede Erstaningsreglerne i Retsplejeloven, hvor de nu findes i §§ 778, 792 og 988 henholdsvis for Anholdelse, Varetagtsfængsel og Straf. De paagældende Retssager er gjort straffeprocessuelle, saaledes at Sag rejses ved Henvendelse til Statsadvokaten, der indstævner den erstatningssøgende til at kendes uberettiget til Erstatning. Det Offentlige skal da godtgøre, at der er begrundet Formodning for, at Parten er skyldig; ellers tilkommer der denne Erstatning, og det samme gælder, hvis Retten var inkompetent til overhovedet at fængsle eller fortsat at fængsle ham. Sager om Erstatning for Fængsling eller Straf kan fordres behandlet med Nævninger og i 3. Instans.

Naar det nu her skal undersøges, hvorvidt den saaledes hjemlede Regel om Erstatning for (i videre Forstand) ufor- skyldt Fængsling rummer en Grundsætning, der er anven-

delig udenfor sit direkte Omraade, er der Grund til først at se paa, om Grundsætningen helt og fuldt er trængt igennem indenfor dette Omraade.

Reglen er anvendelig paa den direkte Frihedsberøvelse i alle Former som Anholdelse, Varetægtsfængsel og Strafudstaaelse. Erstatning gives for Lidelse, Tort og paaført Formuetab uden nogen vilkaarlig Begrænsning med Hensyn til Tabets Størrelse. At Retten bortfalder, naar den paa-gældende ved sit Forhold har givet Anledning til Frihedsberøvelse, er i Konsekvens af, at det kun er den af Staten forårsagede Skade, der dækkes. Ansvarret falder jo her tilbage paa den private selv. Retsplejeloven er paa dette Punkt mere rundhaandet end Loven af 1888, idet den, naar Frygt, Forvirring eller undskyldelig Misforstaaelse foranlediger det urigtige Forhold, helt ser bort fra dette, medens der forhen skulde gøres Fradrag i Erstatningen af denne Grund. Forsaavidt Fængslingens Berettigelse har været begrundet paa Mistanke om Skyld, men Sagen resulterer i, at Manden skal behandles som uskyldig, kunde man tænke sig Erstatningskravet skærpet derhen, at der umiddelbart, paa Grundlag af Frifindelsen eller Forfølgningens Standsning, uden nærmere Undersøgelse blev tildelt Erstatning. Det kunde hævdes, at Staten maa tage den fulde Risiko for Fejltagelser, og fra det Synspunkt, at der bør have en ubetinget Ret til denne Art Erstatning, er dette Standpunkt vel det rigtige. Men der kan netop ikke gaas ud fra et saadant Synspunkt. Den uskyldige, der — fordi han ikke kan fjærne Mistanken — ikke faar Erstatning, bør ikke beklage sig over Samfundet, der har fængslet ham, men over Malefikanterne, hvis Adfærd nedbryder Tilliden og bevirker, at ogsaa han bliver mistænkt. Det vilde være uforholdsmæssigt, om Samfundet af Hensyn til disse faa uskyldige skulde udbetale Erstatninger til de sikkert mange skyldige, der med Hensyn til Straf maa behandles som uskyldige. Særlig naar Erstatning for Lidelse og Tort blev forlangt, vilde det føles stødende, og for Alvor vil et saa

vidtgaaende Erstatningskrav næppe blive rejst. Det maa imidlertid indrømmes, at Udsondringen blandt de som uskyldige behandlede af dem, der ikke kan faa Erstatning, volder Vanskelighed ikke blot i Retsanvendelsen men ogsaa ved Formuleringen af Retsreglen herom. Statsadvokaten skal tilvejebringe begrundet Formodning for Skyld, hvis den erstatningssøgende skal miste Erstatning, og har Sagen faaet dette Udfald, gaar den paagældende altsaa fra Retten ikke blot uden Erstatning men med den positive Tilkendegivelse, der ikke i Forvejen havde faaet Udtryk eller iallfald næppe saa skarpt Udtryk, at Staten finder Foje til at mistænke ham for vedkommende Forbrydelse. Afd. Landsdommer Axel Petersen bemærkede træffende i Ugesk. f. Retsv. 1921 B. 287, at saadanne Domme kom betænkelig nær op ad den gamle odiose »Frifindelse for videre Tiltale«, og han anbefalede en ændret Udtryksmaade men uden at give nærmere Anvisning paa en saadan. I Tidssk. f. Retsvidenskab 1923. 51 har jeg paavist, at denne Vanskelighed, der ikke var tilstede efter Loven af 1888, fremkommer ved Bevisbyrdens Overførelse til det Offentlige — hvilket reelt skulde være en Favor for den erstatningssøgende — og har anbefalet at formulere Retsreglen negativt. Man kunde dog maaske komme et Skridt videre; i saa Henseende foreslaas følgende Formulering: »Forsaavidt Fængslingens Berettigelse er begrundet paa den erstatningssøgendes Strafskyld, bortfalder Ret til Erstatning, naar det Offentlige oplyser, at der er væsentlig Grund til at formode Strafskyld. Dommen redegør for disse Grunde og udtaler, hvorvidt der herefter er oplyst at være Ret til Erstatning«. Herved vilde man uden at slaa af paa Kravet om fyldestgørende Domsbegrundelse fritage for det »positive sorte Stempel«.

Den Undtagelse, der i Loven gøres med Hensyn til dem, der frifindes paa Grund af en Tilregnelighed udelukkende mangelfuld Sjælstilstand, hvilken allerede tidligere uden særlig Udtalelse herom antoges at maatte gælde, jfr. H. R. Tid. 1899. 528, maa betegnes som selvfølgelig efter Lov-

givningens Regler om saadanne Personers økonomiske Ansvar for deres Handlinger, jfr. Lov Nr. 277 af 30. Juni 1922 § 64.

Anderledes derimod med den anden Undtagelse, at nogen forhen er straffet med Strafarbejde for nogen i den offentlige Mening vanærende Handling, og der ikke siden hans Løsladelse er hengaaet 3 Aar. Vilde Erstatning være begrundet paa, at Varetægtsfængsel ikke burde have været anvendt, fortabes Retten dog ikke. Denne Regel kom ind ved et Ændringsforslag i Landstinget (Nr. 214 b Rigsdagstid. 1907-08 B. 2459) og er afgjort uheldig. Det kan jo foreligge fuldt oplyst f. Eks. ved Gerningsmandens Tilstaaelse, at den mistænkte fhv. Straffange ikke var skyldig. I et saadant Tilfælde kan der naturligvis tænkes erhvervet ekstraordinær Bevilling til en Erstatning, men Regeringen har ingen ordinære Midler til Raadighed hertil, og Manden kan intet Retskrav rejse. Reglen synes at være givet ud fra den Forudsætning, at det er nødvendigt i stort Omfang at fængsle saadanne Personer paa ret løst Grundlag, og at det Offentlige derfor maa kunne tage Forbehold overfor Pengeansvar i den Anledning. Men en saadan Fremgangsmaade vilde ikke stemme med § 780, der fastsætter Fængslingsbetingelserne og intet indeholder om, at der i og for sig er »skellig Grund« til at antage disse Personer skyldige i enhver Forbrydelse, de kan have begaaet, saa at de som Følge heraf særlig let kan fængsles. Hvis man vilde sige, at Domstolene skal være fri for at undersøge, om de ikke har været skyldige, fordi de efter al Sandsynlighed har været det, og at al Risiko i saa Henseende bør falde paa disse forhen strengt straffede, saa vilde dette dog ikke føre til Erstatningsrets Fortabelse, hvor al Tvivl er fjærnet. Men Lovgivningen kan overhovedet roligt overlade Domstolene at afgøre, hvor stor Bevisvægt mod de paagældende deres kriminelle Fortid skal have. Retten til Oprejsning overfor uforskyldte Retsforfølgningsindgreb hører ikke for en naturlig Opfattelse til de borgerlige Rettigheder, der bør mistes ved visse Dom-

fældelser. Derimod kunde der maaske være Grund til at nægte disse Personer den sædvanlige Nævningebehandling af Erstatningssagen i Lighed med visse Recidivisters Udelukkelse fra Nævningers Medvirken i deres Straffesager, jfr. § 688 d. Naar denne uretfærdige og uklogt udæskende Regel fremdeles er bestaaende, skyldes det sikkert kun den Sendrægtighed i den paakrævede Reformering af Retsplejeloven, der er Følgen af en upraktisk Sammenkobling af talrige Ændringsforslag, hvoraf nogle ikke faar fornøden Tilslutning i Rigsdagen og derfor medfører Udsættelse Aar for Aar af Reformen, alle ønsker. Allerede et under 25. Juni 1921 nedsat straffeprocessuelt Udvalg foreslog Reglen ophævet, og i de senere Aar er et Ændringsforslag fremsat, hvorefter Justitsministeren under Hensyn til særlig foreliggende Omstændigheder kan meddele Tilladelse til Sagsanlæg — en Mellemvej som der iøvrigt ikke synes nogen Grund til at slaa ind paa.

Bortset fra den sidst omhandlede Undtagelse maa det siges, at for Frihedsberøvelser af fængselsmæssig Karakter er Erstatningsret fuldt anerkendt. At der for Søgmaalene gælder en Præskriptionsfrist af 1 Aar, der er foreslaaet nedsat til 3 Maaneder, gør ikke Skaar heri.

Spørges der nu om Berettigelsen til Reglens analogiske Anvendelse, har Retsanvendelsen haft Lejlighed til at besvare dette bekræftende i et Tilfælde, hvor Justitsministeriet havde givet Ordre til, at en Sædelighedsforbryder, hvis Forbedringshusstraf var afsonet, af offentlige Sikkerhedshensyn skulde holdes tilbage i Fængslets Sygeafdeling. Denne Frihedsberøvelse fandtes ulovlig, og der gaves Erstatning ved HIRDøm af 30. Januar 1925, UFR 1925. 277. Særlig Indsigelse mod Erstatningen var dog ikke fremsat, men der er næppe Tvivl om, at Analogien vilde være fundet tilstrækkelig og paa den anden Side nødvendig.

De Tilfælde af anden Art, der rejser Spørgsmaal om Analogi, er ikke indbyrdes helt ensartede. Det maa naturligvis fordres, at det drejer sig om Indgreb fra Statsmagts

Side i Haandhævelsessensigt, men Indgrebene kan tænkes paa forskellig Maade og mere eller mindre direkte. Kapitlet om Fængsling, hvori § 792 om Erstatningsretten findes, nævner forskellige »Forholdsregler, som af Retten er anordnede i Stedet for Fængsling«, nemlig for Børn, unge Personer, frugtsommelige og diegivende Kvinder Tilsyn af paalidelige Personer og iøvrigt foruden Sikkerhedsstillelse Bevogtning i Hjemmet, Tilhold om ikke uden Dommerens Tilladelse at forlade et anvist Opholdssted eller en bestemt Kreds, Paalæg om til bestemte Tider at fremstille sig for Politiet og Beslaglæggelse af Pas eller andre Legitimationsdokumenter. Ved Højesterets Dom af 3. September d. A. blev det fastslaaet, at der manglede Hjemmel til at give Erstatning i Anledning af Dommertilhold om ikke at forlade Landet. Den paagældende for Falsk sigtede Mand, der ellers opfyldte Erstatningsbetingelserne, var Hovmester og blev ved Tilholdet i længere Tid afskaaret fra at udøve sit Erhverv. Baade Byretten og Landsretten havde tilstaaet ham Erstatning, idet man havde lagt Vægt paa, at denne Foranstaltning netop efter Lovens Opfattelse traadte i Stedet for Fængsling, indeholdt en Frihedsindskrænkning og økonomisk betød det samme for ham som Fængsling. Det maatte imidlertid tale mod Berettigelsen til at anvende Analogi, at Erstatningsparagraffen alene taler om Fængsling, medens de umiddelbart foranstaaende Paragraffer baade omhandler Fængsling og de paagældende Forholdsregler. Ved Læsning i Sammenhæng maatte man opfatte dette som en bevidst Begrænsning, og det kunde ikke herimod anføres, at Erstatningsreglen som før nævnt ikke altid har haft Plads i Loven. Selvom et Indgreb som nævnte Tilhold kan medføre Tab, kan det næppe heller nægtes, at der mellem det og Indsættelsen i Fængsel efter den almindelige Opfattelse er en saadan Forskel, at Analogiseringen her vilde slutte fra det mere til det mindre. Der er ved Fængsling en ganske anden Tort, og den begrunder en Formodning om Tab, der ikke opstaar ved de andre Forholdsregler, der ofte vil være ganske

uskadelige i økonomisk Henseende. Saadanne Gennemsnitsbetragtninger maa antages ogsaa ved denne Lov at have gjort sig gældende, og dens Undtagelsesregel om de nylig straffede Personer viser, at man ikke har været fremmed for Tanken om at »holde igen« — iøvrigt netop ud fra en Gennemsnitserfaring om, at de, der forlader Strafanstalten, ikke er varigt paavirkede af Straffen.

Rpls. udførlige Reglementering af de forskellige Magtmidler til Straffesagers Oplysning fremviser flere andre Tilfælde af Indgreb overfor sigtede, hvor der naturligt kan rejses det Spørgsmaal, om der ikke, hvis Indgrebet enten overskrider Lovens Rammer eller senere viser sig at have været anvendt mod en præsumptivt uskyldig, bør kunne paastaas Erstatning af Vedkommende. Her kan nu straks gøres en Bemærkning, der iøvrigt ogsaa vilde gælde Reglerne for Fængsling, at hvor det drejer sig om Overskridelse af Lovens Rammer, vil § 1020 gribe ind. Efter denne er Statskassen subsidiært ansvarlig til Erstatning for Fejl i Embedsmænds Embedsførelse efter Retsplejeloven. Her er altsaa kun Spørgsmaal om et videregaaende Ansvar.

Under Besigtigelse kan fremhæves Indlæggelsen til mental Undersøgelse, der vel i Regelen men ikke nødvendigt vil være forbunden med, at sigtede er fængslet. Beslaglæggelse af Ting, der skal bruges som Bevismidler eller eventuelt konfiskeres, og Tilbageholdelse af Breve m. v. kan være tabvoldende. Det samme gælder Ransagning, der f. Eks. kan svække en Forretningsmands Kredit og Søgning. Sigtedes Indkaldelse og Afhørelse for Retten binder ham til Iagttagelse af Tid og Sted. Beslag paa sigtedes Formue eller Forbud mod Foreninger eller mod Udbredelse af Skrifter maa ligeledes nævnes i denne Sammenhæng. Ved Beslag er der dog anlagt det Synspunkt fra borgerlig Ret, at det foregaar under det Ansvar, som er bestemt i den borgerlige Retsplejes Regler om Arrest paa Gods, jfr. § 799. Der er nu ingen Tvivl om, at der fra den positive Rets Standpunkt i Konsekvens af Højesteretsdommen maa nægtes Erstatning

i disse Tilfælde, der maaske endda ligger noget fjærnere end de Forholdsregler, der træder i Stedet for Fængsling. Dette maa ogsaa gælde Indlæggelse til mental Undersøgelse: af de i Rpln. omhandlede Indgreb er der kun Hjemmel til Erstatning for de udtrykkelig nævnte.

Naar dette er saa, vil det heller ikke være tvivlsomt, at Staten er ansvarsfri overfor den Skade, der rammer nogen som Følge af mod ham rettet Strafforfølgning, naar der ikke er Spørgsmaal om noget særligt Indgreb til Sikring af Forfølgningens Resultat. Og dog kan der paa dette Grundlag voldes betydelig Skade: ved Afskedigelse af Tjenestestilling, ved Forretningsforbindelsers Afbrydelse, ved Forsikrings-selskabets Tilbageholdelse af Forsikringssummens Udbetaling o. s. v.

Men fordi Domstolene ikke tør behandle Rpls. Regler om Erstatning for uforskyldt Fængsling som Kildedsted for analogisk Anvendelse, er det ikke sagt, at disse Regler ikke lovgivningsmæssigt bør behandles som Grundsætninger og Udtalelser af et Princip af større Omfang. Der er Grund til at undersøge dette, naar der fremkommer et Retsstilfælde som det ved Dommen af 3. Sept. d. A. afgjorte, og det saa meget mere, som Rpln. stadig officielt staar i Reformerings Tegn, hvilken Opgave særlig maa paahvile Retsplejens Jurister.¹⁾

Medens den svenske Lov af 12. Marts 1886 kun hjemler Erstatning for uforskyldt Fængsling og Straffudstaaelse, gaar den norske Straffeprocesslov videre. Foruden Regler af samme Indhold som de svenske indeholder den i § 469 ifølge en Tillægslov af 14. December 1917 følgende Regel: »Ender en forfølgning med frifindelse, eller indstilles den ... kan retten tilkjende sigtede erstatning for væsentlige veldfærdstap, som forfølgningen har medført«. Herved hjemles der altsaa

¹⁾ Ns. Lassen har berørt Spørgsmaalet i Tidssk. f. Retsvidenskab 1907. 291 i en Note om en Dom vedrørende ulovlig Anholdelse af nogle Partier Margarine.

Erstatning for en Strafforfølgning følger uden Hensyn til, om Tabet skyldes selve Sagsanlægget eller bestemte Retsskridt. Ved egen Skyld bortfalder naturligvis Retten¹⁾, men det ses, at dette videregaaende Ansvar kun indtræder, naar det drejer sig om væsentlige Velfærdstab. Hvad der efter Personens økonomiske Forhold ikke har denne Karakter for ham, kan ikke gøres til Genstand for Sagsanlæg.

Naar Staten paatager sig at skadesløsholde for Frihedsberøvelser, der uforskyldt er indgaaet som Led i Retshaandhævelsen, har den vel afbødet de værste Følger af dennes mere eller mindre undskyldelige Fejlgreb. Men en almindelig Betragtning kan ikke indrømme, at dette i alle Tilfælde er fyldestgørende. Paa de Maader, der foran er gennemgaaet, kan der være tilføjet den sigtede alvorlige Tab, og hvorfor skal han snarere bære dem end Skaden ved Fængsling? At blive Genstand for en ubeføjet Strafforfølgning kan ganske vist ses som en Samlivets-Risiko, men kan dog ikke naturlig opfattes som en social Omgangstjeneste. Den enkelte lider her for den almene Retssikkerheds Skyld, og Medborgerne bør saavidt mulig friholde ham for Følgerne heraf, naar det i fornøden Grad er godtgjort, at det var uforskyldt. Den Betragtning er blevet fremført, at det var fordelagtigere for de sigtede, at der ikke var Erstatningspligt for de Indgreb, der træder i Stedet for Fængsling, fordi Myndighederne af den Grund foretrækker disse lempeligere Indgreb, medens de, hvis ogsaa disse kunde paadrage Erstatningspligt, vilde anvende den mere betryggende Fængsling. Dette maatte dog anses stridende mod Reglernes Hensigt, og iøvrigt kunde det anførte Forhold ligesaa vel antages at medføre en Tendens til uden Nødvendighed at anvende disse Forholdsregler. Man vil naturligvis gøre opmærksom paa Faren for Misbrug ved Anlæggelse af temerære Erstatningssager, der dels volder Arbejde dels kan føre til, at der ved Bevisets Usikkerhed udbetales Erstatninger i over-

1) Jfr. Olaf Salomonsens Kommentar II. 2. Udg. S. 349.

drevent Maal. At et Retsmiddel misbruges, er dog ikke Grund til at nægte det; det er f. Eks. i høj Grad Tilfældet med Adgangen til Genoptagelse af Straffesager. Noget andet er, at der kan være Grund til at spare den omstændeligere Nævningebehandling ved disse og maaske overhovedet ved Erstatningssagerne. Den forøgede finansielle Byrde har Statskassen ingen gyldig Grund til at unddrage sig.

Ved den nærmere Ordning af Erstatningsrettens Udvidelse kunde der tænkes forskellige Begrænsninger gjort. Der maa gaas ud fra en processuel Ordning som den nuværende med Benyttelse af Retsvejen, der bedst egner sig til at oplyse Belingelserne for Rettens Tilstedeværelse. Noget andet er, at Justitsministeren bør være i Stand til at træffe mindelige Afgørelser; herom foreligger der gamle endnu ikke vedtagne Ændringsforslag til Rpln. Men med Hensyn til de erstatningsbegrundende Kendsgerninger kunde der tænkes en Begrænsning til de Forholdsregler, der i Medfør af § 785 kan træde i Stedet for Fængsling, eller en Begrænsning til de i Retsplejeloven hjemlede særlige Indgreb overfor en sigtet, ligesom omvendt Reglen kunde udstrækkes til alle Følger af Strafforfølgning. En anden Begrænsning kunde søges i Skadens Størrelse. Begge de to første Begrænsninger synes dog vanskelige at begrunde med andet end Opportunitetshensyn. Den Mand, der bliver indlagt 3 Maaneder paa et Sindssygehospital, er næppe bedre stillet, end om han var blevet fængslet. Naar et Vareparti fejlagtigt beslaglægges som formentlig konfiskabelt, taler der for at anerkende Erstatningsret ikke blot Analogierne fra Anholdelse og Fængsling men ogsaa Sammenstilling med Epidemilovens Princip om, at den, der til den almene Sundheds Tarv maa underkaste sig særlige Indgreb, faar Erstatning, her kun saa meget mere, fordi Indgrebet beroede paa Fejltagelse.

Forskellen mellem Skaden ved særlige Indgreb og ved Retsforfølgningen i det hele ses ogsaa kun at bestaa i, at den i første Fald er lettere paaviselig. De Billighedsgrunde, der taler for Erstatningspligt, er her ligesaa stærke. Det

forekommer mig da, at den norske Ordning er den med Forholdets Natur stemmende. Den af denne fastholdte Begrænsning til væsentlige Velfærdstab synes ogsaa at være rimelig, idet der herved bliver Mulighed for at holde en Del usikkert begrundede Krav ude.
